

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt. negyedévre 2 frt. 50 kr., egy hétra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő: Rudnyánszky Gyula.

Kiadó tulajdonos: Kutasi Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczky háza
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly háza
Hirdetések a legmérsékeltbb árszámitás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Márczius 15.

Budapest, márczius 13

„Holnap ki kell vívniunk a sajtószabadságot! És ha lelövöldöznek? Isten neki, ki várhat szebb halált?”

Ily szavakkal mondott jó éjszakát negyvennégy év előtt márczius hó 14-én Petőfi Jókainak és másnap, márczius hó 15-én, ugyancsak Jókainak dohány-utcai lakásán Petőfi, Vasváry, Buljovszky és Jókai arra a kérdésre: „Mit kíván a magyar nemzet?” megfogalmazták azt a 12 pontból álló proklamációt, a mely reánk nézve éppen olyan megbecsülhetetlen és szent, mint akár csak a Szent-István alkotmánya, mert e 12 pont Magyarország második évezredének az alapja.

A kész proklamációt még a reggeli órákban egy asztal tetejéről olvasta fel Pilvax kávéházában Jókai s a riadó éljent, a tetszésnek örömkönyek által kísért nyilatkozatait, a lelkesedésnek ama magas fokára emelte Petőfinek „Talpra magyar” kezdetű költeménye, a mely lelkesedésnek fokán a „Népszava” valóban „Isten szava!”

Pilvax kávéházából, az egyetemi fiatal-ságot kereste fel a lelkesült csapat. Először az orvos-növendékekhez, majd a technikusokhoz mentek, végre pedig a jo-

gászokat kereste fel a felszaporodott tömeg. Mindenütt felolvasták a 12 pontot, mindenütt elszavalták a „Talpra magyart” s e költeménynek az utolsó sorainál, a szabadság e páratlan tárogatójának a végső hangjánál: mindenki esküre emelte a kezét.

Az esküre emelt kezeket meglátta az egész főváros, meglátta az egész ország s mintegy villanyütésre megmozdult minden kebelben a szív s az esküt:

„A magyarok Istenére esküszünk, Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk” Kárpátoktól Adriáig visszahangozta minden ajk.

Az egyetemi ifjúság nevében Vidacs János felelt s a hatás — mit válszával elért — rendkívüli volt.

„Menjünk a Cenzorhoz s irassuk alá vele a proklamációt és a „Nemzeti dalt!” kiáltá valaki.

„Cenzorhoz nem megyünk!” kiáltá vissza Petőfi. „Cenzort többé nem ismerünk, el egyenesen a nyomdába!”

Ez volt az első kalapácsütés, mely a szabad szó tömlőcének a lakatját érte.

Az ifjúság a hatvani-utcába, a Landerer nyomdájába sietett, a mely előtt már ekkor együtt voltak az írók s a nemzeti színház tagjai. Petőfi, Jókai, Vasváry és Vidacs rögtön lefoglalták a nép nevében a nyomdát s azonnal szedni és nyomni

kezdték a 12 pontot s a „Nemzeti dalt!” A lelkes ifjúság maga ragadta meg a gépet, maga hajtotta szakadatlanul a sajtó kerekeit, úgy hogy délfelé már ezrenként osztogatták a példányokat. Irányi mutatta fel az elsőt, s midőn ajkáról elhangzottak ama szavak: „Ime a szabad sajtó első nyomtatványa”, az utcán várakozó néptömeg, — melyet Egressy, Degré, Sasváry, Jókai lelkesítettek beszédekkel, — örömkialtásával betöltötte a várost s megingatta a zsarnokság falait.

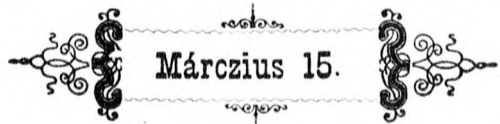
A jónak azonban mindig nyomában leselkedik a rossz. Így történt, hogy a szabadság édenkertjébe is, alig nyíltak meg a kapui, beakart osonni az ördög. Addig ugyanis, a míg a nyomdában a 12 pontot szedték, a nemzeti kaszinó egy tagja, a legkonzervatívabb mágnások egyike, magához kérette Jókait s azt tanácsolta neki, hogy a 12 ponthoz vegyenek még fel egyet: a papi jószágok elvételeit.

„Ugyebár azért” — válaszolá Jókai — „hogy a 13-ik ponttal megbuktassuk a többi 12-öt! Köszönöm a jó tanácsot, de nem kérek belőle.”

Ez az ördög tehát együgyűbb volt a paradicsom híres ördögénél.

Délután 3 órakor, mintegy tizezer ember gyült egybe a muzeum előtt s kijelentette, hogy ama reformokért, melyek a 12 pontban foglaltatnak, s a melyek föl-

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Írta: Rudnyánszky Gyula.

A szabadság napját ünnepelni
Összejöttünk, lelkes magyarok!
A nagy eszmét látom szárnyra kelni,
Mely fölöttünk csillagul ragyog.
Szíveinkben márczius virága,
A szabadság emléke virul,
Koszorút fonván áldott hazánkra
A dicsőség vérrózsáibul.

A kik a szent harc tűzében égtek,
Most könnyekkel áldoznak csupán,
S könnyezésük az új nemzedéknek
Szép szívárvány elszállt vész után.
Agg szemeknek méla csillogása
Mult fényétől reszkető tükör:
Ott a nemzet hős titáni láza,
Mely csodás tettekben égre tör.

Nézd, borongó, bágyadt nemzedékem,
A magasban tündöklő napot!
A magyar nép egy nap ihletében
Századokra méltót alkotott.
Békót vert a tél szellemre, kézre,

Törpe lét tengett a hó alatt,
De tavasz lett egy varázsütésre
S óriást szült minden pillanat.

Földön, égen, szivben, gondolatban
A tavasz ragyogva tör elő,
A dicső nap lángján halhatatlan
Alkotásra ébredt száz erő.
S verőfényben ringatá a szellő
Budapest zászlós utcáin át
A szabadság fájának legelső
Levelét: Petőfi szent dalát.

Talpra magyar! egy ország imája;
S a rajongók lángoló hada,
Mely visszhangot zúg bátran reája,
Nem tömeg már, — a nemzet maga!
Millió szárny emel egy nagy eszmét,
Egy érzésben egy szív nemzetünk;
Eskü harsan, a zsarnokság vesztét
Zengve: „Rabok tovább nem leszünk!”

S a szabadság napját ünnepelve,
Évről-évre újra zeng a dal;
Forr a szív és lángra gyúl az elme
És az ünnep egy-egy diadal.
Béke csöndjén, munka hétköznapján
Jelszó és ígéret ünnepünk,
Hogy — reánk vad ellenség rohanván —
E nap ismét fegyvert ad nekünk.

Mert a márczius-nap halhatatlan,
S míg magyar lesz, mindig élni fog;

Él a győztes nemzet akaratan,
Hősök harci kedvében lobog.
A magyar hazát akárki bántsa,
Szabadságunk öre fenn viraszt,
S ha veszély jön: márczius varázsa
Hoz megint ránk oly dicső tavaszt!

Mme ETELIE.

— Oh! ez kiállhatatlan, már megint elkésett Madame! Épp egy óra óta várom. Nem szíveshetem, hogy mindig utólsónak hagy. Hahaha! Bizonyosan a bárónő ő méltóságánál kellett vesztegelnie, tudom, hiszen az első!

A szép özvegy fáradtan dőlt a karszékbe, mialatt az érkezett a tükör előtti márványasztalkára rakosgatta műszereit, fésűket, vasat, hajfürdőzöt s megpróbált néhány szót ejteni ment-ségére.

— Hét óra? azt mondja? Nem, már egy negyed nyolczra s éppen háromszor cseréltem unalmamban fésülőköpenyt. Hallja csak.

Egy óra igazolta a borzasztó mulasztást, míg a szép nő lehuntya fáradt szempilláit s rezignáltan fogta össze keblén a rojtos fehér leplet, melyen hosszú, gazdag szőke haja hullámzott alá. Arcán a szenvedés tükröződött a morbidezza, az olasz nők jellemző beteges színe. Csak néha vetett egy-egy téveteget szempillantást a tükörbe s olykor vont a félre vállát vagy sziszszentett halkán, mikor Mme Etelie a dús hajhullámokon végig vezette a hatalmas, fehér fésűt s aztán hol kezével, hol a magával hozott fakkal apró fűrtöket idomított, melyek a szép nő halvány homlokát megélenkítették s a la grèce hajviseletének méltó keretül szolgáltak.

irat alakjában az országgyűlés elé terjesztendők, ha kell, a vérét s az életét is kész feláldozni. E kijelentés után a városházát kereste fel a néparadat, még pedig oly czélből, hogy a 12 pontot tegye magáévé a polgárság is s egyesüljön a néppel.

Rövid eszmecsere után a polgárság nevében aláírta a proklamációt a polgármester s az ablakból bemutatta az alant álló sokaságnak.

Innen Petőfi vezérlete alatt Budárament át a néparadat s a helytartó tanácstól, Tánics Mihály politikai fogolyazonnali szabadon bocsáttatását s a sajtó felszabadítását követelte, a mi teljesedésbe is ment. A rab író diadallal hozták át vállaikon Pestre. A helytartó tanács kiadta a rendeletet a katonaságnak a tétlenségre s eltörölte a cenzurát is.

Ime, ez volt s ilyen volt negyvennégy év előtt márczius 15-ike! Így született meg a sajtószabadság, a mely leverte a szellem bilincseit, a mely a művelt népek közé emelt minket s a mely, hogy legdrágább kincse a magyarnak, azt legjobban bizonyítják Petőfi Sándor naplójának akkor jegyzett következő szavai:

„Szabadsajtó! . . . Ha tudnám, hogy a hazának nem lesz rám szüksége, szívembe mártanám kardomat s úgy írnam le haldokolva, piros véremmel e szavakat, hogy itt álljanak a piros betűk, mint a szabadság hajnal-sugarai.“

Ma született a magyar szabadság, mert ma esett le a sajtóról a bilincs. Vagy van olyan együgyű, ki azt képzelje, hogy szabad sajtó nélkül lehet bármely nemzetnek szabadsága? Üdvözlégy születésed napján magyar szabadság! Először is én üdvözöllek, ki imádkoztam és küzdöttem érted, üdvözöllek oly magas örömmel, a milyen mély volt fájdalom, midőn nélkülöztünk tégedet!“

„Oh szabadságunk, édes kedves uj-

És ezalatt a Madame — nem maradhatott néma.

— Szép história! Az éjjel megint raboltak. A „Medvé“-t (bolt) törték föl.

A szép özvegyet nagyon kevéssé érdekelhette ez. Mással kellett szerencsét próbálni. Es e közben sorra kerültek a kis város hirei, — hasztalan. A szép özvegy érintetlen maradt, szenvedése nem ismert határt. Oh a migrain! Az, az. Most ő kezdett panaszkodni álmatlan éjjeleiről, melyeket rémes álmok s ádáz látományok tettek borzasztóvá. Egy egész rémtörténet volt az, a megtört lélek s az érzégs kedély igazolására ügyesen kitalálva. Mindamellett a gyorsan elkészült frizura kihívta a rezignált néhány bíráló tekintetét. A nagy tükör híven visszaadta a fölemelkedő nő elegáns alakját s a tűnő mosolyt, mely ajkán játszadozott, a mint magát megpillantotta.

— Reggelizzen nálam Mme Etelie!

Milyen önzés, unalmas percek elűzésére visszatartani azt, kinek kezeire egy fél város várakozik. Nem, Mme Etelie szerényen utasítja vissza a meghívást, de mialatt műszereit ismét elrakosgatja, szakít annyi időt, hogy az ezüst csészeben csillogó theát csak úgy állva kiürítse és a finom sonka szeletekből valamit egyen. Az utolsó falatokat — már a lépcsőn kell lenyelnie.

Sietős az utja nagyon s az őszi reggel, mely sötét boruval takarja el a láthatárt, még inkább sietteté. Ebben, majd abban a házban tűnik el pár percre s aztán megint lázas sietséggel vágat tova a kis város egyetlenegy nagy utcáján, melynek majdnem minden házában van végezni valója. Itt sohasem tud elég jókor érkezni, amott a természetes urnó kényelmét mindig

szülött, légy hosszú életű e földön, élj addig, míg csak egy magyar él s ha nemzetünk utolsó fia meghal, borulj reá szemfedő gyanánt . . . és ha előbb jön rád a halál, rántsd magaddal sírodba az egész nemzetet, mert tovább élnie nélküled gyalázat, veled halni pedig dicsőség!“

Van-e közöttünk, van-e e hazában olyan köszívű ember, a kinek a lelke mélyéig ne hatnának e bibliai ihletséggel irt s honszerelmet lehellő szavak? Vajjon ki ne adna igazat a dicső múlt lantosának akkor, a midőn e versét olvassa:

„Nagyapáink és apáink
Míg egy század elhaladt,
Nem tevének annyit mint mi
Huszonnégy óra alatt.“

Vajjon melyik magyar nem jönne megünnepelni márczius 15-ét a haza oltárában akkor, a midőn nincs államférfi, a ki el ne ismerné, hogy a jogegyenlőség, a szólás- és a sajtószabadság nagy ünnepe ez; mikor még aulikusnak nevezett parlamenti többségünk is nemzeti ünneppé avatja e napot! Vajjon ki ne fogadná meg közülünk, ki ne fogadná meg e haza fiait és polgárait közül, hogy nemzetiségünkét s nyelvünköt többé nem engedjük magunkat megfosztani s ha másként nem lehet, vérünk és életünk árán akadályozzuk meg azt, hogy:

„Ki nekünk köszönni sem tud, a kit nem ismerünk,
E tejjel mézzel folyó hazát, az ossza meg velünk!“

Oh szabadság, egyenlőség, testvériség örök emlékü napja Te! Mily szavakkal üdvözlünk mi, mit mondjunk még rólad szépet, magasztosat, mit négy évtized óta el nem mondtak volna már! Avagy nem szebb, magasztosabb vagy-e Magad, mint a legékesebb szó?! Hiszen nincs nemzetünk történetében fényesebb lap, mint az, amelyen Te írva tündökölsz. Hiszen nincs

korán zavarja, hát még azok a kifogások, melyekkel művészetét megtámadják s ezáltal állását veszélyeztetik. Szabad perczeit — mely mentől kevesebb marad a női szeszély martyrságában töltött napokból, — a divatlapok tanulmányozásával kell töltenie, ujtásra mindenkor készen: hiszen már Ovid megmondta, hogy inkább egy nagy fenyő leveleit, vagy Hybla méhet szeretné megolvasni, mint a számtalan asszonyi hajviseletet és Ovidtól korunkig még szép számmal szaporodott ez.

— Oh hát, nem tud már semmi ujat kitalálni, ez nem illik sehogy sem az én arcomhoz, — kiáltja Birike kisasszony, feltornyozott hajdiszét mérgesen tépve le, mialatt Mme Etelie könyes szemekkel nézi nagy műve pusztulását — Igy ni! aztán meg így! Most pedig rá a hajfonatokat.

A kicsike sajátkezüleg fog munkájához, minden kézmozdulatot korholó szavakkal téve emlékeztetéssé a türelemre kényszerített friseurné előtt. Végre elkészültek. Tükörbe néz, homlokán rövidre nyirt haját még jobban arcába simítja s elégtlenül adja utasítást:

Jól megjegyezte? Ezentul mindig így fésüljön.

A 15-ik század „calotte“-jától, az augsburgi gyűlés szülte merev, fölfelé simított hajdiszen át, a szabadságot, művészi rendezést eredményezett 16-ik század hajviseletéig, azontul az elválasztott s vállára omló hajfonatoktól egészen a tekercesekkel és sütővassal valóságos kaoszsza változtatott s tükkel, szalagokkal diszített hajéig és a francia forradalom „a la mode“ viseletén keresztül a gyöngyben vagy szalagban végződő „fa-veur“-ig minden változáson keresztül vezette már Mme Etelie a Birike gesztenyeszin fűrteit, a

a magyar szivben drága emlékednél szentebb érzés és nincs kincsünk nagyobb, mint a mit Tőled nyerünk!

Te visszaadtad a sajtószabadság hatalmával e nemzetnek a hatalmát, hogy hazája fölött önmaga legyen az úr; Te a törvényt egyformán törvénynyé tetted mindenki számára, aki e hazában él. Te megszüntetted ama szegyénteljes viszonyt, mely úr és jobbágy közt századokon át fönállta. Te egyesítetted a két testvér magyar hazát s a saját kezünkbe helyezted a védelmét!

Te lemorzsolatd kezünkörül a békót s letörülted arcunkörül a szegyenpirt. Te hőöket teremtél a gyermek ifjakkból s világra szóló dicsőséget szereztél nekünk. Te kibékítetted nemzetünket koronás fejével, bel- és küllellenségeivel s a nemességnek ama magasztos polczára emeltél, a melyen a szabadságból egyenlő és testvéries részt adhattunk vallás-, faj- és osztálykülönbség nélkül mindenkinek; amely polczon az áldást, a szabadság áldását kiterjeszthettük határainkon túl is s alkotmányt szerezhettünk a szomszéd nemzeteknek, csak azért, hogy a közörömben testvéreileg összelelkezhessenek velünk.

Mily dicső, mily magasztos a pusztá gondolatnak is!

Oh hogyne ünnepelemk mi meg márczius 15-ke ma és örökké Téged! Hiszen eseményeidre gondolva magasztosulva érezzük szívünket s hálaérzettel emlékezünk vissza ama nagyokra, kik e drága kincseket nemzetünknek megszerezni segítének. Oh hogyne ünnepelemk mi meg márczius 15-ke ma és örökké Téged, hiszen emléked reménnyel tölti el szívünket s bizni, hinni tanít a jövőben!

Az a hon, melynek népe annyit fáradozott, annyit küzdött a szabadságért, mint a magyar; az a hon, amely ezer év viharai között megállott, miként a szirt; az a nép, melyet a „vad tatár Khán xerxesi táborá“ s „Mohamednek napkeletet leverő

nélkül, hogy megállapodásra juthatott volna. A kis hamis újabb meg újabb fölfedezésekkel álit elő s a szegény friseurének minden ügyességét össze kellett szednie, — hogy szeszélyeit kielégítse.

— Tudja nagysád, hogy Birike kisasszonynak ismét új frizurát kellett kitalálnom? — újságolja a Madame az óvatos Leonánál.

Itt biztosítva volt, hogy malicziózus megjegyzéseit meg nem hallják. Leona mindig zárt ajtók mögött fésültette magát. Hiába ostromolták, a Madame sohasem árulta el az élte tavaszát tulélt bálvány e szeszélyét.

— Igen, már tegnap említé, hogy Derezházy Zoltánnak nagyon tetszik a homlokba csüngő haj. Az átkozott a csikóját is úgy járhatja. De mondja csak el neki, hogy a nagyvárosi gavallérok ebből olvasni is tudnak. Az egyenesen lecsüngő hajfűrt egyet, a bekunkorított hatot jelent és így tovább; e számokat csak órákra kell változtatni s nagyon szépen össze lehet így hozni egy-egy találkat, anélkül, hogy az illetők csak szólnának is egymáshoz.

Mme Etelie ismereteinek tárháza ismét szaporodott s sietett tova.

Most Juliska következett. Az óra épp kilenczet kongatott, mikor ajtaját kinyitja. Alma-tag szemekkel kél föl íróasztalától. Oh, a reggeli órákat ott szokta tölteni, költeményeket írva vagy szövevényes történeteket alkotva, melyek egy-egy vidéki ujság cicero betűit emésztik. Regényes hajlamai nem engedik, hogy kicsinységekkel vesződjék, hónapok óta Mme Dudevant lesimott konty hajviseletét hordja. A sima haj nagyon alkalmas a kéz nyughelyéül, ha olykor gondolatiba mélyed. Mig fésülük is, olvas s a fodrásznő gyöngéden bánik vele, hogy ne zavarja. Scuderi

hatalma" a pártusák daczára sem birt megsemmisíteni; az a nép, melynek kebeléből a tigrisjelleme Karaffák és Haynaok sem tudták kiirtani a honszerelmet; az a hon s az a nép nem veszt el addig, a míg megdicsőült nagyjai iránt hálaérzettel s kegyelettel viseltetik, amíg a szabadság, az egyenlőség s a testvériség ünnepe, nemzeti ünnepként ünnepli.

Am zúduljon ránk még egyszer éjszak és nyugot, hagyjon cserben még egyszer kelet és dél; mardossanak az önkeblünkön táplált kigyók; áruljanak el azok, kik „egy jobb falatért“ eladják hazájukat: nem félünk, nem remegünk, mert mi:

„A magyarok istenére esküszünk, Esküszünk, hogy rabok többé nem leszünk“, hogy Téged márczius 15-ke az idők végeig megünnepelünk!

Brankovics György.

— **A prot. egyházalkotmány új tervezete,** a hogy a zsinati bizottság javaslat alakjában kidolgozta, megjelent. Aláírták Tisza Kálmán elnök és Tóth Sámuel jegyző. A terjedelmes mű három részre van tagolva s 581. §-t tartalmaz. Az első rész az egyházi önkormányzat országos és kerületi szerveiről, a konventről és zsinatról szól. A második az egyházalkotmány közvegeinek; a világi és papi funkcionátoroknak jogait és köteleességeit, a lelkész választási eljárást, az egyházi adó, alapítványok és az autonóm biáskodás, fegyelmi jogkérdéseit tárgyalja. A harmadik rész szói a köznevelési és oktatási ügyek autonóm kormányzatáról az összes felekezeti intézetekben, a felügyeletéről, dotációról, oktatási tervéről s az iskolahatóságok fokozatairól. Az alkotmánytervezetből megokolás van mellékelve.

— **A kisdedovás ügyének rendezéséhez** az anyag már az egész országból együtt van a közoktatásügyi minisztériumban. Miután a kisdedovók még az elemi iskoláknál is nagyobb felügyeletet s gyakori személyes megtekintést követelnek, illetékes körökben szükségesnek tartják a tanfelügyelőségeket egy oly szakemberrel szaporítani, a kinek legfőbb teendője a kisdedovók gyakori látogatása lesz. A fővárosban pedig, miután a tanfelügyelőség annyira tul van halmozva, hogy máris komolyan foglalkoznak hatáskö-

rének megosztásával, szakkörökben szükségesnek tartanak kerületenkint egy-egy kisdedovó- és gyermekert-felügyelői állás szervezését, mely állásokra a gyakorlati téren működő ismert szak-erők lennének alkalmazandók. Az illetőknek kötelessége lenne lehetőleg gyakran, de hetenkint legalább egyszer a kerületekbe tartozó összes óvodákat rend- és tisztasági, valamint pedagogiai szempontból megvizsgálni, az esetleg mutatkozó kisebb hiányokat haladéktalanul orvosoltatni s működésükről a tanfelügyelőnek, kinek hatásköre alá tartozának, mindenkor referálni s annak utasításai alapján intézkedni.

— **Br. Fejérváry nem képselő.** Miután br. Fejérváry honvédelmi miniszter lemondott a fővárosi I. kerületének képviselő mandátumáról, mert az kérvénnyel lett megtámadva, Pécset jelölte a szabadelvű párt. A miniszter nem fogadta el azt a jelöltséget sem s így nem lesz képviselő.

— **Országgyűlés.** A képviselőház ülése márcz. 12-én. Első szónok Sima Ferencz a 48-as párti volt, kinek jóízű előadása biztositotta számára a figyelmet s magyaros és természetes észjárása nagyon érdekessé tette polemiáját melyet a kormánypart szónokaival folytatott. Utána Mohai Sándor szólott a kormánypartból s nagy apparátussal indult neki az ellenzéki feliratok bírálatainak. Előadását a kormánypart élenkel megjelente. Ezután a nemzeti párt sorából közéletünknek egy régen tisztelt érdemes alakja állt fel: Bánó József, ki husz éve foglalta ezt el a ház alelnöki székét. Tiszta Deák-párti felfogás és nemes Deák-párti szellem lengte át mai beszédét is, melyben a közjogi szempontokat s azzal kapcsolatban a jogos nemzeti aspirációkat nagyon érdekesen fejtegette. Kiemelkedő része volt beszédének az is, melyben a kulturregyletek missziójáról szólt. Perényi Zsigmond beszédében kiemelte, hogy a közigazgatási reformot tartja a legszükségesebbnek, hanem a z a d o r e f o r m o t. Ezután interpellációk következtek. Gullner Gyula egy konkrét eset kapcsán interpellációt intézett az igazságügyminiszterhez, a katonai büntető-törvények tárgyában. Váradny Károly Baross Gábor interpellálta, hogy mikor lépteti életbe a munkás betegsegélyző törvényt, mire a miniszter kijelentette, hogy ez év ápril 1-én, Végül Thaly Kálmán intézett interpellációt a honvédelmi miniszterhez, egy debreczeni esettel.

megye-bálra az a la Ocean coiffuret is kipróbálta, melyen vitorlák és árbocok diszelegtek.

Mme Etelie szorgalmasan betanulja ezeket s eleget tesz Padosné kívánságának. Megdicséri a „darmaise“ és „baignause“ fejkötőket s szemérmesen lesúti szemeit, mikor a férj be-bedugja fejét, megunva a reggelire való várakozást. Egy fodrásznőnek is óvatossá kell lennie, hisz szegény Rézi kisasszonyt is az buktatta meg, hogy Pados úrral pár tekintetet mert váltani. Így beszél a kisvárosi „on dit“.

Terike, mivel hosszas betegsége alatt haja elment, egyelőre Titusz főt visel, a görög-római divat e maradványa, mely inkább ad dolgot a kefének és illatos kenőcsöknek, mint a Madame talentumának. Hamar elkészül vele s azután még csak egy van hátra: az özvegy jószágigazgatóné, ki őszülő haját hajporoztatja.

A múlt század szelleme ébred föl újra: a czopf és a hajpor. Tudjuk, mennyi küzdelembe került, míg ezek a parókát a társadalmi életből kiküszöbölték, a pompát és diszt a pedanteria és a hasznosnak keresése váltotta fel. Az is ismeretes, hogy mennyire a végletekig mentek hajok porozásában a hölgyek. Egy francia tudós számítása szerint Franciaországban nyolcz millió férfi és nőre naponként csak egy lat hajport számítva, évenként 91.250.000 font fogyott, melynek készítésére 2.281.250 mérő gabona kellett. Elég egy országos éhség enyhítésére. No, de Gyopárháton ez az egy hajporos asszony nem fogyasztja el a termést.

Dél felé jár az idő, mire Mme Etelie hazafelé veheti útját. Még az utcán sem marad békeségben. Az első, a ki megállítja, Gyugel ur, az ellenállhatatlan hódító. Most is ott támogatja rendes szokása szerint a kaszinó oldalát.

— **Milán lemondása.** A belügyminiszterhez már pénteken megjött Milán exkirály kérvénye, melyben a szerb állam kötelékéből való elbocsátását kéri. Gyája miniszter azt rögtön kedvezően elintezte. Azt hiszik, hogy Milán csak azért tette a lépést, hogy Natália királynő, a ki a Milántól való válásba nem akar beleegyezni, ez által szintén elveszítse szerb honpolgári jogait. A hivatalos lap közzé teszi Milán királynak a szerb államkötelékéből való elbocsátását a belgrádi városi praefecturának 1891. évi október hó 4 (16)-án kikiáltott s a belügyi és külügyi miniszterek által jóváhagyott elbocsátási okmánya alapján azzal a kijelentéssel, hogy Milán király többé nem szerb állampolgár. E közzététel általános megütközést keltett és pedig ugy reformjára mint az elbocsátási okmány keltére való tekintettel, valamint azon körülménynél fogva is, hogy a skupnációjá ügyében és hogy az államtanácsban is véleménykülönbtég uralkodik ily eljárás megengedhetősége iránt.

Debreczen multjairt.

Debreczen, márcz. 14.

Élő, hiteles tanuk állítják nekünk, utódoknak, de városunk irott történelme is igazolja, hogy Debreczen csak félszázaddal ezelőtt is rendetlenül elterülő „nagy falu“ volt s ime: már nem is veszszük bóknak, ha világban jártas emberek azt mondják róla, hogy: a „paloták városa.“

Igen, az; és fél évtized sem kell, midőn fölépül több monumentális épületünk s Debreczen külsőleg is méltó lesz arra, hogy északkeleti Magyarország fővárosának, empóriumának joggal nevezzék egész hazaszerte.

Csak rövidke két év s nagyszerű palota lesz abból a házból is, a melyben azon eszmék fogamzottak meg, a melyek által Debreczen anyi akadály daczára gazdagon tekintélyben maradt, sőt megizmosodva, virágzik, gyarapszik és uralkodik.

Igen: a városháza új, a kor szükségleteinek megfelelő átalakításon fog keresztül menni s hiszszük: nemcsak a külső, nemcsak a belső berendezés fog harmóniában lenni a gyorsan előre iramodó korról, hanem a benne uralkodó s alkotó szellem is.

— Nos, kapott-e végre valamit? — kérdi mialatt jelentősen csörgeti vastag aranylánczán csüngő medaillonját.

— Délután.

E rövid párbeszéd mély értelme pedig a Birike szép haja körül forog. Délután ott lesz az már talizmánként a Gyugel ur medaillonjába rejtve. Hiszen Berenice haját a csillagok közé emelték, a kartágói nők haja pedig az utolsó bellum punicumban szerepelt, mint kézijak idege. Van hát a női hajhoz joga a férfinak. De hát ha Birike majd megtudja a Madame könnyelmű alkuját? Ah! akkor a Rézi kisasszony sorsa vár reá, ki épp ott került elé a templom körül kopottas, avult ruhában, zilált hajjal, mint egy trónvesztett nagysághoz illik.

Elkomolyodva tér haza.

Hogyan? Visszaéljen a bizalommal, mellyel elhalmozták s ami fő, koczkára tegye a „Frauendienst“-ből szerzett filléreit egy meggondolatlan kívánság teljesítésével? Nem és a mint a verőfényes délutánon ott ült ablakánál, hogy a tanácsos ur parókáját rendezze s tekintete kitévedt az utczai élet verőfényes derűjébe, sajátos gondolatai támadtak. A paróka vedlett szálaít szórakozottan dobta az előtte heverő papírra. Ah! messze állt az az „en anneau de Saturne“ egykori disztől, de hátha mégis rászédhetné vele a kapzsi lovagot. Micsoda diadal volna a leányseregben, hogy kaczagnának!

A szálatokat aztán szépen összeillesztgette, hiszen engesztelésü titokban majd juttat Birike egy kis fürtöt holló hajából Gyugel urnak önkényesen!

Scossa Dezső.

kisasszony s a nagy Rousseau nem érdeklik, — neki a próza jelenlennel van dolga. S mialatt a zsenge leányka halvány arczán meg-megakad tekintete, elröppen eötte a mult történeteivel és eseményeivel. Alig pár hónapja még jelentéktelen egyéniség volt s ime, hogy emelkedik önerejéből, türelme által. Napról-napra szaporodnak, a kiket neki kell megfésülnie. Vajjon kinek köszönheti? Juliska kisasszonynak nagy része van benne, ennek az igénytelen leánykának ki álomvilágot él s kinek egyetlenegy kívánsága, hogy francziásan „Julie“-nek szólítsák. Nevét is tőle nyerte. Bizonynyal valami régi könyvből kereste ki számára, hol talán gazdag urnóként szerepel az, kinek hatalma nagy s kinek egyetlen intése elég, hogy porba hulljon, a ki bántani meri. Azelőtt, míg Speizerné asszonyság volt, eszébe sem jutott az ilyen bohóság. Mme Etelie-t már sűrűn háborgatja, kivált mikor szekaturákkal kell küzdenie.

A szomszéd házban meg kell szüntetnie ezeket az ábrándokat. Ott lakik az, a ki Rézi kisasszonyt kiejtette a nyeregből. Oh, veszedelmes, kővérke nőcske, te eleped, mely mindig fojtogatja: abban is az van, mikor így szól:

— Ejh! Rézi kisasszony jobban megcsinálta!

És ezt sűrűn hangoztatja. Szenvedélye a fejkötő, melyből mindig van néhány új példánya. A Fontange fejkoronát, mely fejét diszt, mindig ez előzi meg. E mellett csekély hajmennyiségét a végtelenig megszaporítja. A fodrásznői találmányosság erre a célra alkotta a „coiffure“-t. Padosné ó nagysága pedig kiolvasta már a „Bazár“-ból, hogy XIV. Lajos korában a la Ceres és a la Flore coiffure volt divatban, valóságos hajkosár, mely tele volt gyümölcsessel, sőt a

Multunk történelme tanítja, hogy mily okos, gyakorlatias szellemű, melegen érző szívvel bíró előjárói voltak Debreczennek, melyet 8 század bus zivatara elseperni nem, csak megedzeni tudott.

Igen, igen; az a mult, a maga édes, bus, lelkesítő emlékeivel, kezd mindinkább tőlünk távolodni s a multa emlékeztető külsőségek, jelek, egymásután tűnnek el, hogy romjaik fölött alkosson újat, nagyszerűt, nemest a haladás.

Tény, hogy Debreczen multja, történelme szoroson össze van forrva a haza legnagyobb részének történelmével s ki tudja, hogy e nagyszerű multnak minő emlékei, minő ereklyei rejtőznek abban a nem soká ujjá alakítandó városházában, melyeket felkutatni, ragyogó fényöket visszaadni s az utókorra hagyni: a városnak szent és elkerülhetetlen kötelessége.

Debreczennek, a nagy, a dús gazdag Debreczennek nincsen emléktára vagy muzeuma, hová összehordhatnók megőrzés végett multunk emlékeit, e drága kincseket, melyeket a kegyelet, a hála és az elismerés meg fogna szentelni minden időben.

Levéltárunk jó része rendezetlen; padláson hevernek számba nem véve nevezetes időszakok írott bizonyosságai; zászlók és egyebek mind egy Columbusra várnak a homályban.

Nagy alakjai e városnak, kik férfi-koruk összes munkásságát áldozták e városért; nagy férfiak, a kik ennek üdvéért halált szenvedtek, csak a poros aktákon vannak megőrkítve, melyeket a féreg, vagy csak maga az idő pusztít lassan, de következetesen.

Arczkepek, szobrok, mind hiányoznak; pedig mily szép lenne ott látni a tanácskozási termek díszes falain azoknak a nagyoknak az arczkepeit, akik hívek, igazak voltak, akiknek korában büszkén, emelt fővel mondták a debreczeniek: „debreczeni polgárok vagyunk.“

... Vajjon akkor, a midőn ily nagy átalakulások küszöbén vagyunk, mikor multunknak sok szinterén hangzik a lélekharang bus melodija, — nem száll-e vissza gondolatunk dicső multunkba; nem mereng-e el a mult nagy eseményein, nem jutnak-e eszünkbe nagyjaink s nem ébred-e fel bennünk a kötelességérzet: emlékek iránt adónkat leróvni? ...

Egy kis jóakarát, egy kis áldozatkészség s megtehetjük azt, a mivel a multnak tartozunk. Hiszen:

„Ki multjához érzéketlen,
Szebb jövőre érdemetlen!“

Debreczen város intéző hatóságában a puritanizmus mellett mindig volt jó adag nagyon tiszteltreméltó idealizmus, az eszményiekért való nemcsak jogosult, de nagyon dicséretes s jól álló rajongás, tiszta lelkesedés.

Ezt a rajongást, ezt az idealizmusért való lángolást óhajtánók mi a jelen lelkére kötni, mely által büszkeségünk, dicsekedésünk képezendő alkotásokat lehetne teremteni.

Nem akarjuk mi visszasírni a multat, a haladást a mult könyezésével folyton megzavarni; óhajtjuk, hogy abban éljünk mindig, de kérjük, hogy adjuk meg, a mivel tartozunk s a midőn multunk dicsőségét régi fényében ragyogtatni fogják, annak sugarai bearanyozzák a jelent s irányt jelölnek a jövő kétes utai közt.

A munka, mit velünk valószínűleg az egész Debreczen kérve vár: nem nagy, de szép, de fel-emelő, de illő jelenünk irányadóhoz, mely elől kitérnie nem lehet és ne is akarjon.

Debreczen nagyszerű multja s dicsőséges jövője ezt a jelentől méltán elvárhatja és el is várja.

Az ev. ref. utcai iskolák építéséhez.

Debreczen, 1892. márcz. 14

Tudjuk, hogy a városi tanács belátva a népiskolák szerfölötti sürgős szükségét, engedve azon erkölcsi kényszernek, mely már több oldalról nyilvánult ránézve, elhatározta, hogy 100 ezer forintot fog e célra felhasználni s az építkezés 14 ezer forint erejéig már meg is kezdetett, a többire nézve pedig a tervek készen vannak és szakértői elbírások alatt állanak.

Sokkal nagyobb a felhasználandó összeg, sokkal marandóbbra tervezvük az új iskolák, sem hogy sorsuk felől könnyen intézkedjenek s dicséretre válik a hatóságnak, hogy óhajtja meghallgatni a szakértő körök véleményét s hajlandó — meggyőződés után — még módosítani is azokat a terveket, a melyeket utasítására a város egyik mérnöke S t a h l Géza, alapos tanulmányozás után, a kívánságok és viszonyok kellő figyelembe vételével készítette.

Ellenvetések bőven merülnek fel a kész terv ellen, melyekről volt már alkalmunk megemlékezni e lapok hasábjain, ha bár egyenesen nem is hivatkoztunk azokra.

Vannak a kik nagyon központosítva látják az iskolákat a mérnöki terv szerint, központosítva még pedig mint állítják, hátrányára a külvárosiaknak és a főtéren lakóknak. Nem szeretik sokan azt sem, hogy a tanítói lakokat az iskolából nagy részben kiszorítják s így a tanító uraknak nem lesz saját külön udvaron olyan lakásuk, melynek értéke körülbelül egyenlő tényleges fizetésökkel.

Elmondtuk erre nézve véleményünket s most csak egy pár újabb észrevételt akarunk nyilvános megbeszélés tárgyává tenni.

Azt mondják nem lesz a főtéren leányiskola. Ez igaz.

Tény, hogy mihelyt a kir. tábla követeli a maga palotája fölépítését, a mit különben kérés nélkül sem lehet 2—3 évnél tovább halasztani, a Széchenyi-utcán levő leányiskolának be kell szűnnie, miután telkét igénybe veszi a kir. táblai palota. No de ez iskolának most is igen csekély a népessége. Beszűnik valószínűen a kismester-utcai is és ekkor valóban nem lesz nagy téren leányiskola sok ideig.

Hát ezt mindenki aggályosnak tarthatja, ámde vegyük a dolgot egy kicsit más oldalról is.

Ott van az ev. ref. felsőbb leányiskola, — a központon lakóknak magától kínálkozik a leányok nevelésére, de hát az a baj, hogy egy kicsit messze van, meg egy kicsit fizetni is kell.

Jelentsük előre, hogy mind a két ellenvetés nagyon gyöngye, mert Debreczenben sehol sincs messze bárhova épüljön is egy iskola.

N y i r e g y h á z csak jól ellapított város és ime ott most a város közepén épül a központosított elemi iskola s a tanköteleseknek oda kell bejárni, és senkinek sincs eszéágában sem ellenvetéseket tenni a távolság miatt.

De itt van Debreczenben a r. kath. fiu és leányiskola. Honnan járnak abba a gyermekek, — tessék csak megfigyelni! És most midőn nekik is az iskolájok épül nem kérik a szétszórást, sőt abba is belenyugodtak, hogy a tanerők közül csak is egy fogja természetben kikapni a lakást.

A másik ellenvetés az, hogy a czepléd-utcai leányiskolában fizetni kell.

Hát igenis, nagyon üdvös dolog az ingyen oktatás, de ma már nem igen tartható fenn, mert nem tudja fentartani Budapest, hol pedig

özön a szegények, a nagyon szegények száma.

De fizetnek Debreczenben is, például a r. kath.-nál és nem hallottuk, hogy csak egy kath. szüle is szót emelt volna a tandíj ellen.

Fizetnek az iparos tanoncok is, pedig ezeket a törvény fölmenti a fizetés alól, ám de a tanács igen helyesen úgy gondolta, hogy a kitől lehet beszédeti előbb vagy utóbb az évi 2—2 frtot s fordítani fogja az ezen és más uton összegyülvendő pénzt arra, hogy egy megfelelő, kellő felszerelésű iparos iskolát létesítsen. Azok a kik szegények itt is ott is, de meg mindenütt készségesen fölmentetnek a fizetés kötelezettsége alól, sőt ellátják őket minden szükséges iskolai szerekkel.

Ne kívánjuk mai viszonyok között mikor semmi sincs ingyen és minden drága, hogy a tanítás legyen mindenben díjmentes, hisz ezen a téren is roppant áldozatokat kell hozni a városnak évről évre fokozott mértékben s bizony nem szólhat senki méltánytalanságról, ha esetleg azt határozzák el, hogy minden tanköteles után fizetni kell egy bizonyos csekély összeget, ha csak — nem szegény az illető.

A nélkül, hogy madatumot kaptunk volna a városi külömben igen okos terv védelmére, az ellene messzeségi tekintetekben felhozott érvek ellen indítványozzuk már most és e körülményt ajánljuk E ö t v ö s k ir. tanfelügyelő és az iskolaszékek figyelmébe, hogy a téli hónapokban, november elsőtől márczius közepéig a tanítás ne 8, de 9 órakor vegyék kezdetüket s ekkor akár hol lesznek az iskolák nem mondhatók távol fekvőknek s közegészségi szempontból is nagyon derék lesz az ilyen irányu intézkedés.

Majd évek mulva 8—10 év mulva, vagy talán előbb, eljön az idő, mikor a kollegiumból kifogják telepíteni az ott elhelyezett fiu elemi iskolákat a péterfia-utcai leányiskola helyére s akkor lehet illetve eljön az ideje építeni a főtér egyik alkalmas terén elemi leányiskolákat.

Most pedig valljuk be, hogy sürgős az építkezés, beszéljék meg az irányadók a nézeteltéréseket s kölcsönös jó indulattal egyenlitsék ki a különbözeteket és aztán fogjanak a dologhoz, építsenek, mert hiszen ott van a t. főorvosi jelentés a mult évről, mely azt hangsúlyozza, hogy új iskolák kellene a zsufolt, egészségtelen rozsak helyett.

Beszéljenek már a tettek.

o. — n. —

A debreczeni első takarékpénztár közgyűlése.

Debreczen, márcz 14.

A debreczeni első takarékpénztár évi közgyűlése t e g n a p délelőtt saját intézetének helyiségében a részvényesek érdeklődése mellett tartatott meg.

S z e p e s s y A n t a l igazgató rövid beszédében örömmel konstata, hogy negyvenhat év után az intézet fejlődésének tetőpontján elérte azt, hogy évi közgyűlését ime már saját helyiségében tarthatja meg. Midőn ez alkalomból ismételt örömmel üdvözli az egybegyűlteket egyuttal azt is konstata, hogy 47 részvényes 400 szavazattal van képviselve, majd felkéri az egybegyűlt részvényeseket, hogy az alapszabályok értelmében a gyűlés vezetésére elnököt válasszanak.

A közgyűlésen jelen voltak e l n ö k ü l e g y h a n g u l a g S z e p e s s y A n t a l igazgatót kiáltották ki, a ki miután elfoglalta elnöki helyét jegyzőül az intézet jogtanácsosát K o m l ó s s y A r t h u r ügyvédet, hitelesítőkül O r m ó d y L a j o s t és N a g y F e r e n c z e t nevezte ki. A szavazatszedő bizottságba pedig K o m l ó s s y A r t h u r, T ó t h Béla és B á t o r i G á b o r t jelölte.

Ezután K o m l ó s s y A r t h u r olvasta fel a következőkben az intézeti igazgatóság jelentését az 1891 évről.

Ezen üzleti év — ami a pénzügyviszonyokat illeti — általában véve szabályos lefolyásnak mondható; a mennyiben pedig közönségünk legkülönbözőbb rétegeiben évről-évre növekedik a hajlam a megtakarított tőkéknek a pénzintézetekben elhelyezése s a hitel-igényeknek ugyanezek által kielégítése iránt, e jelenségeket — hivatásunkból kifolyólag — örvendetesnek is nyilváníthatjuk, annyival is inkább, mert épen részvény-társaságunk az, melylyel szemben a közönség, a társintézetek sőt a törvényhatóságok bizalma is mindinkább fokozott mértékben nyilvánul.

A pénz kamatláb, leszállított a világpiacon a minimumra. Ezt követték hazai pénzintézetek és így társaságunknak is el kellett menni a lehetőség határáig, kölcsönök és hitelek kamatainak leszállításánál; de ugyanezok természetesen a betétek kamatlábát is bizonyos szerény mérséklethez vetették alá, mely eljárásunk nagyobb kamatu betéteink növekedését csökkentette ugyan, de azért betéteink a lefolyt évben mégis 780.918 frt 56 kr tekintélyes összeg szaporodást tüntetnek fel az előző évhez képest.

Ezen kívül üzletünk majdnem minden ágazatában emelkedés mutatkozik, a miről a t. közgyűlés a maga helyén számszerű adatokból fog meggyőződést szerezni.

Üzleti helyiségünk a régi, — városháza alatti — földszinti szűk boltokból, saját építette házuk (Csegléd-utca 2149 szám.) I-ső emeletére tételvén át, azokba a mult év Augusztus hó folyamán költöztünk be és az üzleti forgalom, valamint a közönség kényelméhez mért czélzerű berendezéssel láttuk el, sőt egy oly tanácskozó teremről is gondoskodtunk, melyben a tisztelt részvényesek közgyűlései is megtarthatók legyenek.

Az ügykezelésre valamint a hivatalnoki szervezetre vonatkozó új szabályzatok, üzleti bizottságunk által részletesen kidolgoztatván, azok úgy az ellenőrzés, mint a helyes ügymenet szempontjából e kívánalmaknak megfelelőek és mintegy hárszabályokul lévén alkalmazva, a gyakorlati tapasztalaton nyomán folyvást javíthatók és tökéletesíthetők.

Igazgatóságunk a mult évi márczius 8-án tartott közgyűlésen Novelli Ede megválasztása által kiegészítetvén, megüresedett helyére Koszorus Lajos póttag hivatott be felügyelőnek. — Az igazgatóság Béressy Sámuel gyengélkedése folytán aligazgatóvá Nemes Kálmánt választotta meg. Az így teljessé lett kormányzat, egyesült erővel folytatta a társaság érdekében működését a létszámában a szükséghez képest emelkedett hivatalnoki kar buzgó támogatása mellett.

Az elmúlt 1891-ik év folyamán 39 rendes igazgatósági ülés tartatott, melyeken 808 jegyzőkönyvi szám intézettel el; ezenkívül volt 54 szakbizottsági ülés és számos kiküldetése, megbízatása az egyes igazgatósági tagoknak.

Majd az igazgatóság évi jelentésében foglalt forgalmi kimutatást örvendve veszi tudomásul a közgyűlés s a meghallgatott felügyelő bizottsági jelentés felolvasása után a felmentvényt is megadja.

Az 1891. üzletév 75.445 frt 15 kr eredményt, mint nyereséget tüntet fel, melynek felosztási tervet elfogadja. Ugyanezok Szepessy Gusztáv felszólalására a közgyűlés a felügyelő bizottság tagjának évi 300 frt helyett tekintettel a nagy forgalom és között munkára 400 frtot szavaz meg.

Miután pedig a három évre választott felügyelő bizottsági tagok választottak. A szavazatszedő bizottság elnöke Komlóssy Dezső fél órai szavazatszedés után hirdette ki az eredményt, mely szerint Márton Imre 331, Kardos László 240, Tóth Béla 198 szavazattal választottak be a felügyelő bizottságba. Póttagokká: Koszorus Lajos 192, Muraközy László 192 szavazattal választottak meg.

Szepessy Antal elnök ezután, mivel több tárgy elintézésére nem várt, a közgyűlést bezárta.

Különlék.

* Minden elmulik, de tán leghamarabb a szerelem mámorában kötött házasság. Ime egy példa rá a főúri körökből. Zichy Herman gróf, a körmendi kerület or-

szággyűlési képviselője egyik fővárosi lapban a következő nyilatkozatot teszi közzé: „Alulírott magam és anyám nevében kijelentem, hogy Zichy Hermina grófné született Bayer Hermináért, ki annak idején Bavierra Mina szinpadi néven a cs. k. szabadalmazott Theater an der Wien-nél volt szerződötve, semmi néven nevezendő tartozást ki nem fizetünk, miután házasságom végleges felbontása iránt a szükséges lépéseket megtettem. Zichy Herman gróf cs. k. kamarás és orsz. képviselő.” Zichy Herman gróf, ki a képviselőházban új ember, 1887-ben vette nőül második nejét, Bayer kisasszonyt Grácban. Házasságukból egy fiu származott.

* **Eljegyzés az udvarnál.** Bécsből írják, hogy Reinera Waidek grófnő, a nemrég elhunyt Henrik főherceg leánya, jegyet váltott De la Garcia herceggel. Így a kisasszonyra, ki apját és anyját egyszerre veszítette el, a boldogság napja is felragyog.

* **Óriási bányaszerencsétlenség.** Anderlus mellett óriási bányaszerencsétlenség történt. A szerencsétlenség helyéről eddig tizenkét sebesült és tizenkilenc holttestet hoztak fel a tárnákból. Száznyolcvan ember még most is az égő bányában van. A szerencsétlenségül járt munkások megmentésére folyamatban levő munkálatokat a mérnökök rendelkezésére megszakították. Megkísérelték, hogy a bányát víz alá helyezték, de a tűz meggátolta ezt. A felszínen levő valamennyi épület meggyuladt és rövid idő alatt teljesen leégett. Nincs remény arra, hogy a tárnában maradt 180 munkást megmentsek.

* **A külföld magyarjai.** A párisi osztrák-magyar segélyegyesület megtartotta közgyűlését. Az évi jelentés érdekes adat s a párisi magyarokat jellemzi, hogy míg osztrák a mult évben 14.000 fordult segítségért az egyesülethez, addig magyar csak 276 keresett segítséget. Az egyesület vezetői maguk mondják, hogy ez onnan van, mert a magyar nem feledkezik meg büszkeségéről s csak a legnagyobb inség bírhatja rá, hogy segítséget kérjen. Érdekes a jelentésből az is, hogy az egyesület a mult évben házat vásárolt s hogy vagyona meghaladja az egy millió frankot.

Városi ügyek.

A járvány és az iskolák. A belügyminiszterium ma leiratot intézett a városhoz, melyben előadja, hogy hozzá hivatalosan és magán uton is sok panasz érkezik aziránt, hogy a hatóságok a járványok idejében tulságosan buzgón járnak el az iskolákkal szemben s még mielőtt erre szükség lenne — becsukják az iskolák ajtait az iskolás gyerek nép előtt. Ez az elhamarkodás ártalmára van a tanügynek, mert heteket von el az amugy is rövid iskolai évből. Ezen panaszokkal szemben nagyobb gondra utasítja a hatóságokat a belügyminiszter. A leirat rendelkezése szerint járvány esetén előbb arról kell hogy meggyőződjék a hatóság, vajjon a ragály csakugyan beplántálta-e már magát az illető iskola tanuló ifjúsága közzé s abban az esetben azokat, kik már megkapták a ragályos betegséget, el kell távolítani az iskolából. Ha ez sem használ, akkor kell az utolsó eszközhöz, az iskola bezárásához folyamodni. A tanács e rendelkezést mihez tartás végett a városi főorvoshoz teszi át.

A csödör mensesbe kihajtandó csikók kihajtása és megvizsgálásáról kérdést tettek a gazdasági és intéző bizottságnál, mely határidőül szombati ülésében a hó 21-étől 30-áig terjedő napokat tűzte ki Márczius 21-én Cseh János hatósági állatorvos és a városgazda jelenlétében a város istállójánál kezdődik meg a csödörmensesbe kihajtandó csikók megvizsgálása. Bizottsági tagokként jelen lesznek: Harsányi Gábor és Balogh Péter, 22-én: Szücs István és Keszei József, 23-án: Farago Andor és Polgári Bálint, 24-én: Zöld Mihály és ifj. Bányai István, 25-én: Szentessy János és Papp János, 26-án: Czeglédi Gyula és Pásztor János, 27-én: Harsányi István és Balogh Péter, 28-án: Keszei József és Szücs István, 29-én: Rickl Antal és Farago András, 30-án: Zöld Mihály és Bányai István.

A gazdasági és intéző bizottság szombaton délután Beszler Lajos városi tanácsnok elnöklete alatt tartotta meg ülését, melyen több folyó ügy között tárgyalta Szabó József

főszámvevő javaslatát, melyben a pallagi kilenc tagba osztott föld három tagban egyesítették és bérbeadások. A gazdasági és intéző bizottság nem járul hozzá e javaslatához, mert midőn a jelzett földek vissza váltattak és a beosztás is egyesítettett a földeken lévő házak költséggel vétettek meg a város által. Ha tehát a nagyobb tagosítás megtörténne sok épület válna használhatatlanná, sőt újabb építkezések s így befektetésre is szükséges lenne; de mivel továbbá a kisebb bérletekre mindég jobban akad bérlő, mint a nagyobbakra, nem járul a főszámvevő javaslatához.

Kedvezmény a városi tisztviselőknök. Az egyes fűrdőigazgatóságok, mint minden évben úgy az idén is megkeresték Debreczen város törvényhatóságát, hogyha netalán egyes beteg tisztviselők fűrdők kedvezményben részesülni kívánnak, úgy ebbeli szándékukat a polgármesteri hivatal utján hozzák mielőbb a fűrdőigazgatóságok tudomására.

N A P I H I R E K .

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapon d. u. 6 órakor a Margit-fűrdőben.

Múzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10 től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, hofőn. szerdán, szombaton d. u. 3-6-ig.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig d. u. 2-5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10-11 óra közt.

Színház. Naponként péntek kivételével, este 7 órakor előadás.

Márcz. 15. A kereskedő ifjuság önképző egyesületének főtéri helyiségében szavallat, dal és felolvasással egybekötött ünnepély.

Márcz. 24. A debreczeni pinczerek, kávéosok, vendéglősök tea estélye a Margit fűrdőben.

Márcz. 27. A debreczeni helyi vasút részvénytársaság közgyűlése de. 10 órakor a városháza uagytanácstermében.

Márczius 15.

Elhalt ósok örökéből,
Vasas ládák rejtekéből
Előtűntök ugy-e ismét
Rozsdás kardok, ócska menték?

Ugy-e, ismét visszatértek
Ajkaikra szép beszédek;
Tengerré nő szívünk árja,
S a Rákóczy-nóta járja!

Ugy-e, csupa lelkesedés,
Hazafiság, szent hevülés
Lesz ma úr a szivek felett —
Igy üljük a nagy ünnepet!

— S ugy-e, ha a napnak vége,
Vasas ládák rejtekébe
Tértek vissza kard, mente — és
Hazafiság — szent hevülés!

Sebesi Jób.

— **A felvidéki inségesek javára** a tegnapi és mai nap folyamán ismételtelen jelentékeny összegű gyűjtéseket s magán adakozásokat vettünk. Amennyiben pedig közleményeink a mai napról nyilvános nyugtázásunkat kiszorították, azt csak holnapi lapunkban hozhatjuk, azokkal az adakozásokkal együtt, melyek esetleg a mai nap délutánján vagy holnap délelőtt befolytak.

— **Uj kir. tanácsos.** Igazi érdem nyerte el némi jutalmát ó felsége a király azon legmagasabb elhatározásával, midőn dr. Kola János ügyvédet, az ügyvédi kamarának érdekes elnökét, városunk e közhasznú s tevékeny férfiát a kir. tanácsosi czimmal díjmentesen kitüntette. A derék férfiut e kitüntetéséhez mindenki szívből kíván sok szerencsét.

— **Debreczeni eset a képviselőházban.** A szombati országgyűlésen városunk I. kerületének képviselője Thaly Kálmán egy debreczeni eset miatt interpellálta a honvédelmi minisztert. — Az eset Thaly szerint a következő: A mult hó 14-én egy a 39. gyalogezred formája

ruháját viselő, valószínűleg keze előtt iszt, az utcán háromszor arcul ütötte Erdei István honvéd közembert, állítólag mert az őt a szokásos katonai tisztelettel üdvözölni elmulasztotta. Kérdi tehát a honvédelmi minisztert: Van e erről az esetről tudomása? Benne van-e és mely szabályzatban, hogy a közös hadsereg tisztjei a honvédséghez tartozó legénységet büntetlenül bántalmazhatják? Ha ez nem megengedve, az illető tiszt mért nem vette el mindmáig a büntetését? Milyen stádiumban van jelenleg a vizsgálat s szándékozik-e a miniszter a tettes példát megbüntetésével, a meggyalázott honvédek teljes elégtételt adni? Az interpelláció kiadatott a honvédelmi miniszternek.

— **A hír szárnyán.** A mi kitűnő és vitéz, daliás tábornokunkat Bolla Kálmánt, ugyancsak szárnyára vette a csapodár hír. Csak a napokban említettük, hogy ki van szemelve a II-ik honvédkerület parancsnokává Pacor altábornagy helyére s ma már az a meglepő hír szárnyal a hazában, hogy a tárczájától megváló br. Fejérváry honvédelmi miniszter helyére van kijelölve. Valószínű azonban, hogy Bolla tábornok erről a kombinációról nem tud semmit, — mint nem tud a Szegedre való kinevezésről sem.

— **Tisztelgés Dr. Kola János kamarai elnökéről.** A Debreczeni ügyvédi kamara választmánya és tisztkara tegnap délelőtt Szilágyi Károly alelnök vezetése alatt azon alkalomból, hogy szeretve tisztelt kamarai elnökük az ügyvédség terén szerzett érdemei elismerésül legfelsőbb helyen kitüntetés lett, testületileg tisztelgett dr. Kola Jánosnál. A kamara alelnöke következő szavakban adott az ügyvédi kar örömeinek kifejezést az esemény felett: Nagyságos királyi tanácsos ur! Tisztelt barátom! Magunknak követeljük az elsőket azok sorában, a kik legfelsőbb helyről nyert kitüntetés örömdetes alkalmából téged üdvözölni sietnek. Öszinte és igaz örömmel jövünk, mert az ügyvédség terén szerzett érdemek kitüntetésében, az ügyvédség tekintélyének növeléséért hangoztató, éppen mihozánk intézett felejthetetlen királyi szavak testé válaszában egyik előjelét ismerjük fel, és a legfelsőbb tény által a polgári hivatások egyik legnemesebbikét a jeletőségéhez méltó figyelemben meg nem részesülő ügyvédséget emelve, érezzük. És fokozza, kétszeresíti a mi örömeinket az, hogy a legfelsőbb elismerést éppen a te érdemeid találták meg. Hiszen a mi pályánkon becsülettel megállani is nehéz, és te nem csak megállasz, hanem haladsz azon, nem térve ki a könnyű vagyonszerzés még oly kifogásolhatlan mellék utaira sem; haladsz egyenesen birtokában az általad kivívott jónévnek, a közbizalomnak s kartársaid becsülésének és tisztelésének. Kétszeres a mi örömeink, hiszen mi, akik vezetésed alatt az ügyvédi kamarát szolgálni szerencsések vagyunk, akik a te bizalmat adó, bizalmat keltő, mások nézetét soha nem kicsinyítő szabadelvűséged tapasztaljuk, a kik tudjuk azt, hogy elnöki tisztnek nemcsak a hivatalos tartozás kötelei részét adod ki, hanem megpótolod azt ügybuzgóságod egész odaadásával, mi a te kitüntetésedben a fejedemi kegy mellett látunk — igazságszolgáltatást is. Tisztelt barátom! Számoltunk a te szerénységeddel, üdvözölni jöttünk téged nem dicsérni! Fogadd a mi szívünkben jövő üdvözlésünket e napon, mely a te ünneped, de a mi ünnepeink is, szívesen. Tarts meg ezután is baráti érzelmeidben minket, kik kívánjuk, hogy a közbizalomnak, kartársaid becsülésének, kitüntetésednek, öszes sikereidnek élvezetében élj boldogul minél tovább. — Igen soká. — A szónok szavait lelkes éljenzés követte, melynek lecsillapultával az ünnepeket mélyen meghatva köszönetet mondott a megtiszteltetésért, kiemeli, hogy ő magát most, és harmincz éves működésén át mindig és mindenkor épp oly egyszerű gyakorló ügyvédnek tartotta és tartja, mint a kamarának bármelyik gyakorló tagja. Nem az ő érdeme az, hogy a legfelsőbb kitüntetésben részesült, hanem kartársaié, kik őt maguk közül elsőnek emelték, elnökké választották és kit, mint ilyent, a kitüntetésért. A legfelsőbb kegy fénye visszasugárzik kartársaira, az ügyvédi kamarára. — Újból köszöni e megtisztelő megjelenést, részéről kijelenti, hogy mint eddig, ugy ezután is összes tevékenységét az ügyvédi kar szellemi és anyagi életének emelésére, előmozdítására fogja szentelni. Az éljen-

zés lecsillapulta után a megjelentek mindegyikével kezet szorítva, a tisztelő küldöttség rövid, barátságos társalgás után eltávozott.

— **A debreczeni lelkészválasztás** ügyében is határozott tegnap a presbyteri ülés. Dávidházy János esperes javasolta, hogy a lelkészválasztás 20-án tartassék meg, melylyel szemben a közgyűlés határozatilag mondotta ki, hogy a lelkészválasztást az egyház 27-én tartja meg. A lelkészi tisztségre egyedül Kiss Áron, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület püspöke jelöltetett.

— **A debreczeni kereskedelmi akadémia** ifjusága e hó 26-án a „Margit” fűrdő disztermében szavallattal egybekötött dal- és zeneestélyt rendez. Az ifjuság egyszer már elmaradtottnak híresztelt hangversenyét mégis megfogja tartani s arra lázas szorgalommal készül. Az estély iránt érdeklődést is keltettek, amennyiben első nyilvános fellépésük ez lesz. A hangverseny meghívóit a héten fogják szétküldeni.

— **Az iparos kör** tegnap délután 3 órára hirdetett évi rendes közgyűlése, habár a tagok szép számban megjelentek, még sem volt megtartható, mert a 3 évre kiterjedő alakulási új időszakra a kibocsájtott aláírási íveknek csak kevesebb része adatott be az elnökségnek. — Ennélfogva a közgyűlés f. é. márczius 20-ra (vasárnap) d. u. 3 órára elnapoltatott és felhivatnak az aláíró és gyűjtő urak, hogy a náluk lévő aláírási íveket — a kör újra alakulásának sikerülése céljából — legkésőbbben a márczius 24-én tartandó választmányi gyűlés előtt a körhelyiségében, vagy körpénztárnok Szedlák József ur üzletében általadni sziveskedjenek. Az elnökség.

— **Presbyteri ülés.** — Az ev. ref. egyház presbyteriuma tegnap délelőtt az egyház tanácstermében közgyűlést tartott, melyen számos folyó ügy nyert elintézés. A számos magánjellegű ügy azonban nem nyerhetett elintézés s így több tárgya a következő közgyűlésre maradt. A következő presbyteri közgyűlést, valószínűleg vasárnap fogják megtartani.

— **A debreczeni lelkészi lak.** Tegnap az ev. ref. egyház presbyteri ülésén, a czepléd-utczai lelkészi lak ügye is tárgyalás alá került s a közgyűlés hosszas eszmecsere után kimondotta, hogy a N e m e t h y Lajos-féle házat veszi meg. D i c s ö f f y József lelkész ezt a házat fogja elfoglalni.

— **A pászkáról.** A kereskedelmi miniszter a husvéti ünnepek közeledése alkalmából — mielőtt a vasárnapi munkaszünet módosítására nézve a további általános intézkedéseket megtenné — egy külön rendeletben megengedi az izraelitáknak, hogy a husvéti pászkát vasárnap is szabadon készíthessék és eladhassák.

— **A második farsang.** Tegnap volt a zsidók p u r i m j a. Régi szokás az már, hogy ilyenkor náluk minden háznál mulatnak. Gazdagabb a menü, süteményeket sütnek már napok óta s még a szegények között is süteményeket osztanak ki. Több háznál nagyobb szabásu lakomát tartottak s nyitva volt a ház mindenki előtt. Vig, tarka-barka álarczosok jártak be az utcákat s látogatásokat tettek a lakmározó házaknál, a hol kétségtelenül tréfás epizódok játszódtak le az álarczosok kiténének találgatásával.

— **Nyilvános köszönet.** Felülfizetéseiket a felvidéki inségek javára rendezett hangverseny alkalmából utólagosan beküldötték s e lapok legközelebbi számaiban közölve nem lettek: Feldheim Ignác ur Csenger-Bagoról 10 frtot, Buday József ur 5 frt, ezekkel valamint a Szilágyi Imre ur által felülfizetett 3 frittal és a Mézáros József ur által adott 2 frittal melyek a már közzetett számadás főösszegében ugyan 26 frtot tesz. Fogadják nemes keblü adományaikért az inséggel küzdők nevében hálás köszönetünket! Debreczen, 1892. márcz. 14. M á r k Endre dalegyleti elnök, B á r d o s Géza pénztáros.

— **Nyilvános köszönet.** Bodó Juliska és Debreczeni Iona kisasszonyok által az egylet részére, annak 25 éves jubileuma alkalmából átadott ezüst babékoszoru költségeire a debreczeni hölgyek körében eszközölt gyűjtésből fennmaradt 35 frtot dalkörünk zászló-alapja javára voltak szívesek adományozni, ezen nemes célú meg-

emlékezésért hálás köszönetünket nyilvánítjuk. A kereskedő ifjak önk. egyesületének dalköre nevében: Pály István, pénztárnok.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon mélyen tisztelt pályatársak, közel- és távollevő rokonok és ismerősök, kik boldogult kedves nőm temetésénél történt megjelenésük által, úgy irántam, mint családom iránti részvétőket nyilvánították, fogadják legmélyebb háláérzettel teljes köszönetünket. Debreczen, 1892. márcz. 14. K e n d e r e s s y Lajos.

— **A Telegdi sóstói fürdőnek** az 1882 évi fürdő idényen át leendő kezelése végett alkalmas vendéglős kerestetik. Részletes értesítést ad az előnyös feltételekre nézve a tulajdonos Nagytemplomtér 345 szám alatt.

Az izraelita nőegylet bálja.

Debreczen, márcz. 12.

Az izraelita nőegylet jótékonycélú jelmez-bálja szombaton este tartott a „Biká”-ban. A mulatságon nagyszámu szép közönség volt jelen s ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben siker koronázta a rendezőség serény, buzgó tevékenységét. Igen érdekes képet nyújtott a bál a jelmezek tarka-barkasága által.

Jelen voltak: Pájer Béláné (szinitanodai jelmezben), Lipmanné (rococco j.), Fried Margit (havasi gyopár j.), Roth Irma (napraforgó), Neumann Matild (fényképész), Kohn Lina (markotányosnő), Fischer Frida (edelveis), Aldor Telka (orosz nő), Spitz Róza (Tavasz), Berger Jenőné (magyar menyecske), Schvarcz Regina (pórleány), Weinberger Vilma (edelveis), Rottmann nővérek, Smilovits Sidonia (jácint), Kohn Róza (Kalotaszegi), Propper Irén, Kanengiesser Laura (Sataniel), Rosenberg Olga (rococco), Goldberger Hermina (parasztmenyecske), Fischbein Laura (olasz kucséber), Kohn Malvin (kalotaszegi), Czigler nővérek (48-as honleányok), Spitz Karolin (oláh fata), Schön Róza (pórleány), Adler Mariska (magyar paraszt), Neumann Fáni (fecske), Popper Giza és Sarolta (magyar pór), Markovits Róza (antik görög), Berger Gyuláné (Eszmeralda), Klein Teréz (orosz), Altman Irén (elszász), Fisch Paula (magyar), Zichermann Giza (mármaros oláh), Klein Sarolta (francia pór), Groszmann Emma, Klein Mina (sveiczi leány).

A tánchoz a zenét Rác Károly zenekara szolgáltatta. Az első négyes 60 pár tánczolta. A jelenvolt szép számu közönség fesztelenül, jókedvvel mulatott a késő hajnali órákig. (—)

Esküdtzéki tárgyalás.

Debreczen, márczius 14.

A debreczeni kir. törvényszék előtt ma délelőtt esküdtzéki végtárgyalás volt, melyet Rosenbaum V. Vilmos nagyváradi nyomdátulajdonos indított I v á n y i Ödön a „Nagyvárad” című politikai napilap szerkesztője ellen.

Az esküdtzék következőleg alakult meg: Harmath Gergely, Szabó Miklós, Takács József, Orosz Sándor, Veszprémi Zoltán, Budaházy Ödön, Elek Lajos, Boschetti András, Dr. Horváth Károly, Győry Kálmán, Fejér Sándor, Muraközy László. Póttagok: Dr. Bakos Imre, Szikszay Lajos.

A tárgyalást Jellenffy Kornél trvszéki elnök vezette, szavazó bírák Mócsy József és Ujhelyi András, jegyző Dr. Kiss Dániel voltak. Vádlót Dr. Bakonyi Snmu, vádlottat pedig R á d l Ödön nagyváradi ügyvéd képviselte. Az inkriminált közlemény a „Nagyvárad” című lapban jelent meg, melyért a felelősséget I v á n y i Ödön vállalta el. Megelőzőleg egy nyomdász-tanoncz valami czirkuszplakátért járt Rosenbaumnál, akivel kellemetlensége volt, amely miatt aztán nyilttéri közleményt tett közé. Állítólag ezért Rosenbaum üzletébe hívatta s megverte a nyomdász-tanulót. Ez volt alapja annak a közleménynek, melyet hírlapírói kötelességből kifolyólag Iványi Rosenbaum ellen írt, eljárását brutalisnak stb. tüntetve fel.

A tárgyalás folyamán V a r g a László tanu vallja, hogy ő akkor Rosenbaum üzletében volt, mikor a nevezett nyomdász-tanuló ott járt, de azt állítja, hogy Rosenbaum tetleg akkor a tanulót nem bántotta. Majd a vádló részéről be-

hívott erkölcsi tanukat hallgatta ki ezután a törvényszék.

Gyors egymásutánban Darvasy Lajos városi tanácsnok, Bercsenyi Izidor ipartestületi elnök, Szmetka György bankigazgató és Dr. Waldmann Márk ügyvéd, mint erkölcsi tanukat hallgatta ki a törvényszék. Az erkölcsi tanuk vállomása egybehangzó, amennyiben mindmegannyian vádlót, mint magánembert becsületes embernek ösmerik.

A délelőtti folyamán kezdődött meg a védés védbeszéd is, mely utóbbi azonban kevéssel két óra előtt végezte Radl Ödön. Elnök ezután egy órára felfüggesztette a tárgyalást, melyet három óraker folytatott.

Az esküdtészek verdiktjét lapunk zártáig nem hirdette ki.

Színház.

* **A Csikós** tegnapi előadását ünneppé avatta a debreczeni nők kedvesége, akik kedvencüket Réthy Laurát, születésnapja alkalmából gyönyörű koszorúval lepték meg. A remek koszorút a város legelőkelőbb köreiből ötven hölgy adta, a kiknek nevük tiz szálon volt olvasható. A koszoru a virágkészítés művészetének pompás példánya Budapesten a Naeter Lujza virágtermében készült és két napig ezer meg ezer nézője volt az Andrassy-uton. Debreczenben is sokan bámulták a László könyvkereskedésének kirakatában. Az óriás méretű koszoru nemzeti színű szalagján arany betűkkel ez a felirat volt: Réthy Laurának — a debreczeni nők 1892. márczius 13. Az ünnepelt művésznő kapott ezenkívül egy nagyon szép virágpárnát mezei virágokból fehér peluchesél; ez a Szirmayné Mészáros Jusztina urnó remeklése. Réthy Laurát a kellemes meglepetések rendkívül meghatották s betegsége daczára egész lélekkel dalolt és játszott.

* **Hangverseny a színházban.** Debreczenben a klasszikus zene uttörője Czapek karmester kezdeményezésére a színházban pénteken este rendkívül érdekes hangverseny lesz. Csupa klasszikus magyar zenét fogunk hallani, lejön a fővárosból Zichy Géza gróf intendáns, Szirovatka operaénekes, Schiff Etel, Beliczay Gyula zene-költő s ha addig felgyógyul, énekelni fog a hangversenyen Réthy Laura is opera-áriát.

* **Réthy Laura** betegsége következtében a mára hirdett Orfeusz helyett II. Rákóczy Ferencz fogságát adják.

REGÉNY CSARNOK.

A fehér bokréta.

— Elbeszélés. —
Írta: Margitay Dezső.

11

— Nem neheztelek érte! — Azért óhajtottam veled beszélni még ez este, hogy megnyugtassalak; hogy kijelentsem, hogy ezentul nem fogadom el.

— Mire gondolsz!

— Hogy ezentul csak azokat fogom fogadni, a kiket te jónak látsz.

Imre nevetve fogta meg az Emma kezét s odavezette egy pamlaghoz; leült s gyöngéd erőszakkal maga mellé vonva az asszonykát, elkezdte annak a kezét simogatni, miközben féltréfás, fél komoly hangon elkezdett neki beszélni:

— Kicsikém! te engem olyas valamivel gyanusítasz, a mi eszemágában se fordult meg.

— Nem féltettél?

— Nem! Igazán nem! — Először is ez az érzés nagyon levonó volna rám nézve s megsértenelek vele téged.

Emma nyugtalan mozdulatot tett; ki akarta vonni kezét a férjééből, de csak mégis ott hagyta.

A mi pedig azt a kijelentésedet illeti, — folytatta Imre — hogy nem fogadod el többé a főhadnagyot s csak olyanokat fogadsz el a kiket

én jónak látok: olyanok tekintem, mintha nem is tetted volna.

— Olyannak?!

Most már igazán elvonta a kezét, de, hogy enyhítse ennek a mozdulatnak a jelentőségét, a haját kezdte igazgatni.

— Nem fogadok el tőled áldozatot; mert nem azért vettelek el, hogy megvonjak tőled minden szórakozást.

— De ha én magam indítványozom?

— Ugy sem fogadhatom el. — Mit gondolsz: nem vennék-e észre az emberek visszavonuláodat? Nem kutatnának-e az ok után? Nem azt sütnék ki rám, hogy féltékeny vagyok? S nem a legnevetésesebb ember a világon a férj a ki felti a nejét?

— Ugy?!

— És valósággal nem a legnevetésesebb érzés a féltés? — Mert, vagy van rá okunk vagy nincs. Ha van . . .

— Szóval: te nem féltesz engemet?

— Sokkal inkább becsüllek és bizom bened, sem hogy . . .

— És nem fogadod el ajánlatomat a mit neked tettem?

— Nem akarom nevetésessé tenni magamat.

— Jó hagyta el a pamlagot a nő. — Igazad van! — Nevetésessé tehetnéd magadat s én nem is adtam rá okot, hogy félt! — Igazad van!

Végig-hosszig sétált a szobán, lehetőleg megőrizve a nyugodtság látszatát.

Sétálya közben észrevehette volna, hogy az öltöző ajtaja — mintha csak véletlenül történt volna — kissé kinyílt s a két ujjnyi nyíladekon át egy pár kíváncsi szem követi minden mozdulatát.

De nem vette észre s egyáltalában nem vett észre semmit, annyira belemerült a buzgalomba, hogy férje szavainak igazat adjon.

— Azért van-e a férj a világon, — fogta föl a társalgás fonatát újra Imre — hogy a nejét untassa? — Le kell-e mondanunk okvetlen minden élvezetről, ha egyszer házasságra léptünk? — Én nem akarom hogy te und mellettem magadat. — Nem akarom, hogy azt a köteléket, melyet rózsaláncznak szokás nevezni, te bilincsek tekintsd, mely megfoszt még a szabad akarattól is.

— Én . . .

Emma hirtelen félbeszakította sétáját s merően pillantott az Imre szemé közzé,

(Folyt. köv.)

Az öndódon 10 hold föld eladó.

Széchenyi-utca 1812. sz.

Rickl József Zelmos

DEBRECZENBEN

ajánl petroleumot (tisztanem gyulékony)

liter számra 16., 18. és 20 kr.

császárolajat 26 "

király olajat 30 "

továbbá:

Magyar és Francia cognacot, Cuba, Jamaica és Ananás rumot, Pecco, Mandarin, Császár melang, Souchong teát, tea süteményeket, déli gyümölcsöt, legfinomabb czukrot, kávé, csokoládét és minden fűszer szakmába tartozó árukat a legjutányosabb napi áron.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legelőkelőbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“ népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyalagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő és gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvre lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi és tőzsdei tudósításainak bőségével s alaposágával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés“-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában, annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két három regényt közül egy szerre, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. A ki olvasni valót keres és a világfolyásról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“-re, melynek előfizetési ára egy óra 1 frt 80 kr., 1/4 évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Mutatvány számot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

118.

. szám.

1892

Árverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. járásbiróság 2463/1892. P. számú végzése által Zátorszky István javára Fischer János és neje ellen 42 frt tőke, ennek 1871. év Deczember hó 30. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 20 forint 40 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felülfoglalt és 340 frtra becsült bútorok, és egy zongorából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3164/1892. P. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Miklós-utca 1708. sz. a leendő eszközlésére 1892. év márczius hó 19-dik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik — és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Debreczen, 1892. évi márcz. hó 8 ik napján.

Sugár Gyula.
kir. végrehajtó.

Valódi francia és angol
szerszámok,
minden iparághoz s minden darab mellett
jótállás.

Rudvas, lemezek, vastartányok, legfi-
nomabb öntött aczélok és fémek.

Gazdasági, kerti.

HÁZI ÉS KONYHAFELSZERELÉSEK.
Agyag és vaskályhák, konyhák és
öntött vaslemezek.

Tizedes és egyensúly mérlegek
legjobb minőségben.

„Kis óriás” kézi tengeri morzsoló
darabja 1.75.

Tűz és betörés elleni
Pénzszekrények,
kirekat és ejtó-aczélredőnyök.

Legelőbb készített forrás

TÓTH GYULA
előbb TÓTH LAJOS és Társa
vasnagyereskedés Debreczen, városházában.

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár
részvénytársaság
BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-UT.
Városi iroda és raktár: PODMANITCZKY-UTCZA 14 Flók-raktár: Kerepesi-ut. 77.

Gőz- és járgánycseplő-készületek
számos első díjakkal kitüntetett

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék,
mélyítő és egytetemes aczél-ekék,
eredeti SCHLICK- és VIDATS féle
egyvasu ekék, talajmivelő-eszközök,
valamint
Schlick-féleszab. „Haladás” sorbavetőgépek.

Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek.
Eredeti amerikai kévekötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszálo gépek szállítató, me-
zei vasutak stb.

Mintaraktár: Trnka Ferencz urnál.
Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.
Árjegyzéket ingyen és bérmetve.

VÉR UJ ELETERŐT AD!

Nagyságos és mélyen tisztelt orvos ur! A min-
denható és mindentudó ur Isten áldja meg Nagyságo-
sát a szenvedő emberek részére kitalált „ÉLET-
ELIXIR” ért; Isten éltesse sokáig Nagyságodat.

Mivel ennek a jórak bizonyuit orvosságnak
terjesztője akarok lenni, inné fogva mély tisztelettel
van szerencsém kérni, méltóztassék postai-utánvét mellett
4 nagy üveg „ÉLET-ELIXIR”-t mielőbb megküldeni.

Hódoló alázattal Zemplén Turány 1889. 19. leg-
alázatosabb szolgálója VITKÓ JÓZSEF mp. zemplén tu-
rányi rom. kath. lelkész.

**Moser S. Eszterházy herceg volt uradalmi
orvosa.**

ÉLET-ELIXIR

már rövid használat után a legmeglepőbb, leghatásosabb
és legjobb sikert eredményez; kitűnő jónak bizonyul
általános elgyengülésnél, az idegek elernyedésénél,
vérszegénységnek, mell- és gyomor fájdsalmaknál, hemor-
roidoknál, szorulás és májbajoknál, étvágy és álmat-
lanságnál.

Naponként használva „ÉLET ELIXIR”-em mentő
szer minden betegség ellen, bámulatos hatásával az
előbbi természetes erőt ismét helyre állítja, felvillanyozza
az érzéket, élesíti az eszmeiket, nyugtalanul eld-
volítja az idegek rezgését, gyengíti a közhévy, podagra
fájdalmait és elhárítja ennek benyomulását a belső bélre-
szekbe, tisztítja a gyomrot benyálkásodó nedvektől,
melynek emésztési nehézséget, fejfájást és gyomor-
emélgést szülnek, egyszóval: leküzd a legtöbb betegs-
geknek biztos forrását. — Eltávolítja a hégőrsőt a
gyomorban, jökedvre és derűltégre ébreszt; elhárítja
egy óra alatt az emésztéltenséget; meggátolja a szív
betegséget; tisztja a vért és gyógyít minden hideglelést
már a harmadik dosisnál.

„ÉLET-ELIXIR”-em a leg-
jobb szer gyengeség, sápadtság
és görvélyesség (Skrofula) ellen;
egy kitűnő szer emésztési nehé-
ségeknek, hányásoknak, gyomor-
görcs és gyomorférvél.

MOSER S.
Eszterházy herceg volt
uradalmi orvosa.

Egy palack ára használati
utastással 2 frt 50 kr, egy kis
palack 1 frt 25 kr o. e.

A szétküldés, az összeg elő-
leges beküldése vagy utánvét
mellett a világ minden irányába
pontosan eszközöltetik. — Fő-
raktár Török József gyógyszer-
rész urnál, Budapest, Király-utca
12. sz. és minden nagyobb gyógy-
szertárban kapható.

Debreczenben: Tamássy B., Mihalovits J. Tóth
Béla, Dr. Rothsnek V. E. és Orvényi O. urnaknál.

Uj posztóraktár!

Tudatjuk a n. é. közönség-
gel, hogy az egész országban
oly nagy hírnévnek örvendő
Brassói gyapjuposztókból
a közeledő tavaszi idényre
nagy választéku raktárt ren-
deztünk be azokat a valódi
tisztá gyapjuminőségben igen
olesón árusítjuk el.

SZABÓ LAJOS FIAI
Debreczen, Rózsatér.

Mintákat kívánatra készséggel
küldünk.